

מכללת אורות ישראל

אורשת

כתב עת ליהדות ולחינוך

כרך י
תשפ"א

מערכת כתב העת אורשת

פרופ' שמואל ורגון	פרופ' עמוס פריש
פרופ' יהושע ליברמן	פרופ' משה צפור
פרופ' לאה מקובצקי	פרופ' בן ציון רוזנפלד
פרופ' עלי מרצבך	פרופ' יוסף ריבלין
פרופ' יובל סיני	פרופ' ישראל ריץ'
פרופ' אליעזר שלוסברג	

עורך

הרב ד"ר משה רחימי

עורך לשוני

הרב אורי סמט

עיצוב ועימוד

יעל ברוש

מזכירת המערכת

שירי פישר

© כל הזכויות שמורות למכללת אורות ישראל, אלקנה

ISSN 2663-0079

מאמרים יש לשלוח למערכת על פי ההנחיות ועל פי כללי ההתקנה המופיעים באתר מכללת אורות ישראל.

כתובת המערכת: מכללת אורות ישראל, אלקנה 4481400

טלפון 03-9061301

דואר אלקטרוני: dekan@orot.ac.il

אתר המכללה: www.orot.ac.il

תוכן העניינים

	פתח דבר	
7	חידת "מְעוֹז צוֹר"	יוסי ברוכי
13	כִּי יָשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו – במנהג ביתא ישראל	יוסי זיו
37	למנהג אמירת תהלים	משה חלמיש
	טבריה מושבות סביב לה – מערכת היחסים בין ההנהגה הרבנית בטבריה לבין היישובים החקלאיים שסביבה בשני העשורים הראשונים של המאה העשרים	עדו ישראלי
81		
105	מבתי ספר הממיתים אל בית הספר של החיים	אורנה לוי
	שילוב עקרונות גיאובוטניקה במסגרת דינוני התלמוד הירושלמי בהלכות שביעית	ארי לנדא
125		
	החסידות כתנועה משיחית, והחידוש בנדון במשנת חסידות איז'ביצא-ראדזין	מנחם מקובר
135		
	לדרכו הפרשנית של ר' יוסף חיון לאור פירושו למזמור ב בתהלים	עמוס פריש
161		
	פירוש הרמב"ן לפסוק הראשון בתורה, בראשית א, א	חיים פרלמוטר
177		
	על ההבחנה בין מתודת הפשט למתודת הדרש בתוך ספרות חז"ל	רבקה רביב
213		
	דרכי הפרשנות של רש"י לתורה וייחודם על פי פירושו לבראשית א, א	בן ציון רוזנפלד
233		
	נשים בציונות הדתית מול הפמיניזם הדתי – קבלה או דחייה?	נעמי שחור
269		
VII	תקצירים באנגלית	

המשתתפים בכרך

ההתמחות להיסטוריה, מכללת אורות ישראל	ד"ר יוסי ברוכי
ההתמחות לתנ"ך, מכללת אורות ישראל	ד"ר יוסי זיו
המחלקה לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן	פרופ' משה חלמיש
ההתמחות להיסטוריה, מכללת אורות ישראל	ד"ר עדו ישראלי
בית הספר לחינוך, המכללה האקדמית אחוה	ד"ר אורנה לוי
המדרשה לנשים, אוניברסיטת בר-אילן	הרב ד"ר ארי לנדא
ההתמחות לתושב"ע, מכללת אורות ישראל	הרב מנחם מקובר
המחלקה לתנ"ך, אוניברסיטת בר-אילן	פרופ' עמוס פריש
אוניברסיטת בר-אילן, מכללת אשקלון	הרב ד"ר חיים פרלמוטר
ההתמחות לתנ"ך, מכללת אורות ישראל	ד"ר רבקה רביב
המחלקה לתולדות ישראל, אוניברסיטת בר-אילן	פרופ' בן ציון רוזנפלד
ההתמחות להיסטוריה, מכללת אורות ישראל	
ההתמחויות לתנ"ך ולהיסטוריה, מכללת אורות ישראל	ד"ר נעמי שחור

פתח דבר

כתב העת אורשת – כתב העת השנתי של מכללת אורות ישראל – הוא כתב עת שפיט המכיל מחקרים ומאמרים בתחומי היהדות והחינוך.

כתב העת מתאפיין במערכת אקדמית מיטבית, בשפיטת המאמרים ובסינון חלקם, על פי קני מידה אקדמיים, ומהווה במה אקדמית למחקרים במדעי היהדות והחינוך.

אנו זוכים להוציא לאור את הכרך העשירי של כתב העת, האוצר בתוכו מאמרים מדעיים, שיש בהם מהתגלית והחידוש.

בכרך זה שנים-עשר מאמרים בתחומי חקר פרשנות המקרא, תורה שבעל פה, חקר ההלכה והאגדה בתלמוד, חינוך ואקטואליה. מאמרים אלו הם פרי מחקריהם של חוקרים מבית המכללה ומחוצה לה ופרוסים על פני מנעד נושאים ותחומי דעת.

ברכת תודה לכל השותפים בהפקתו של כרך זה: כותבי המאמרים, שופטי המאמרים, חברי המערכת המדעית-אקדמית. ברכת תודה שלוחה גם לאלה שעמלו על ההוצאה לאור של הכרך: הרב אורי סמט, העורך הלשוני; גבי יעל ברוש, האמונה על העריכה והעימוד, וגבי שירי פישר, מזכירת המערכת.

העורך

